

Tweede Kamerfractie

Ton Elias VVD

Datum: 19-11-2009

Voortzetting van de behandeling Wikeltijdenwet

1. De VVD-fractie maakt in dit debat een principiële en politieke keuze over de koopzondag. Dat laat onverlet dat ik eerst kort wil ingaan op het gegoochel met cijfers in eerste termijn, ondermeer met die uit een enquête van CNV en FNV. Mevr. Blanksma ging zelfs zover dat ze met veel aplomb beweerde dat slechts 15% van de werknemers op zondag wil werken, waaruit ze concludeerde dat 85% niet op zondag wilde werken. Dat is aantoonbaar onjuist. Slechts 15% van de werknemers is bereid om op zondag te werken zonder dat er een extra vergoeding tegenover staat, dat is al héél wat anders...

En maar liefst 42% van alle werknemers is echter bereid wél op zondag te werken, als er maar extra betaald wordt. Daarmee is voldoende arbeidspotentieel aanwezig om winkels op zondag op vrijwillige basis te vullen, afgeleid nota bene van cijfers van de vakbeweging. Methodologisch valt er overigens wel wat op af te dingen om mensen die vijf dagen werken in een steekproef (die was onder alle Nederlanders namelijk) te vragen of ze op zondag willen werken, een zesde dag dus.

En overigens horen wij hier in de Kamer niet achter de allerlaatste steekproef van belangenverenigingen aan te rennen, maar dienen wij -gehoord alle argumenten en gegevens van allerlei kanten, van allerlei kanten dus- onze eigen keuzes te maken. Daar hoort zéker niet het naar jezelf toerekenen van gegevens bij, vindt mijn fractie - en mevr. Blanksma deed dat op ongehoorde wijze toen ze hier meldde dat 85% van de werknemers niet op zondag wil werken. Dat is één.

2. Een tweede politiek-technische kwestie in dit debat betreft het aantal banen dat in het geding zou zijn bij de inperking of afschaffing van de koopzondag. Mevr. Gerkens van de SP heeft hier met droge ogen beweerd dat het voor de lange termijn om maximaal 500 banen zou gaan en voor de korte termijn om 2.000 banen volgens het CPB. Dit is feitelijk onjuist, ik

wil dat nog eens met grote kracht naar voren brengen, omdat in dit debat onbegrijpelijk en ook onvoorstelbaar nonchalant wordt omgegaan met het verlies aan banen, zeker door linkse partijen als SP en PvdA. Een verlies aan banen dat juist in deze tijd wel degelijk van groot belang hoort te zijn.

Het gaat volgens het CPB om 2.000 arbeidsjaren; dat komt overeen met verlies aan werk voor 12.000 mensen, dat erkent de minister ook. Detailhandel Nederland schat 4.000 arbeidsjaren, dus 24.000 mensen. Het gaat dus op korte termijn tussen 12.000 en 24.000 banen die in het geding zijn - en niet om een paar honderd. Met dat onloochenbare feitelijke gegeven moet volgens de VVD minder nonchalant worden omgegaan. Werkgelegenheid is uiterst belangrijk.

3. Mijn derde punt betreft Europa. Van diverse kanten wordt betoogd dat de winkeltijdenwet ook aan artikel 43 van het EG-verdrag moet worden getoetst, de vrijheid van vestiging en dat, wanneer dat gebeuren zou, zulks tot de conclusie zou leiden dat de vrijheid van vestiging in het geding zou zijn. De vrijheid van buitenlandse winkels om zich volledig vrij in Nederland te GAAN vestigen en de winkel op hun eigen wijze te kunnen gaan exploiteren (dus niet: al bestaande buitenlandse winkels hier) zou worden belemmerd. Als dat zo is, is er sprake van strijdigheid met het EG-verdrag en dát zou grond opleveren voor schadeclaims van winkeliers. Over deze juridische kwestie, zo meldt Detailhandel Nederland, loopt een inbreukprocedure van de Europese Commissie tegen lidstaat Duitsland. Is dit juist? Hoe voorkomt de minister strijdigheid met artikel 43 van het EG-verdrag?

4. Tenslotte wil mijn fractie graag de politieke balans opmaken over de koopzondagen. Al met al is het een merkwaardig slagveld. SGP en SP hebben wat ons betreft met hun initiatief-wetsvoorstel principieel gelijk waar zij beogen de rommelige wetgeving van dit moment in heldere regelgeving te wijzigen. Alleen is de VVD het inhoudelijk vervolgens volstrekt oneens met het gevecht tegen de moderne maatschappij dat ze voeren. Op grond daarvan zal mijn fractie tegen hun initiatief stemmen.

De coalitiefracties zijn het eens met de route van het kabinet: een aanscherping van de wet als gevolg van de afspraken tijdens de kabinetsformatie. Met als angeltje dat het pas halverwege volgend jaar wordt dat de wet in het staatsblad staat en er een jaar genomen

wordt voor de invoering - dan zitten we dus in alle gevallen alweer na de volgende verkiezingen, zelfs als deze niet vervroegd zullen plaatsvinden.

Dat de Christen-unie dit rare schimmenspel voor lief neemt, is politiek onbegrijpelijk. De Christen-unie kreeg bij de formatie een kluitje, maar mag nu sabbelen op een fopspeen.

En dat de PvdA als oorspronkelijk voorvechtster van de koopzondag zich in alle bochten wringt om lippendienst te bewijzen aan een wetsvoorstel dat ingaat tegen wat ze zelf wil, omdat het de bestaande praktijk voorlopig wellicht niet aantast, is politiek onheus. Het zou deze partij sieren om ruitelijk te erkennen dat het een compromis was bij de vorming van het kabinet in plaats van zich in allerlei bochten te wringen. Ik heb mevrouw Smeets in eerste termijn tot drie keer toe gevraagd of zij het politiek gewenst vindt dat er ja dan nee minder koopzondagen komen en ze vertikt het om antwoord te geven, dat wil zeggen: ze wenst de PvdA-kiezer niet te vertellen dat de steun van haar partij voor deze wet betekent dat er winkels dicht gaan die nu op zondag open zijn en dat dat banen gaat kosten.

Ronduit komisch is de politieke keuze van D66: die wil elke gemeente zelf laten beslissen, waardoor winkels in de ene gemeente wel en in de andere gemeente niet open kunnen zijn, met valse concurrentie als gevolg. Er is zeer serieuze twijfel of dat volgens het Europees verdrag wel kan - en een D66-europarlementariër gaat er in Brussel achteraan om die route te versperren...

Intussen maant de D66-woordvoerder hier in huis de minister openlijk om vooral geen haast te maken met de nieuwe wet, want met het wetgevende rommeltje van nu kunnen winkeliers en consumenten, als de rechter er maar regelmatig aan te pas komt, nog best een paar jaar uit de voeten. Mijn fractie vindt dat een laakbare politieke keuze, die geen recht doet aan de kern van ons werk hier: naast controle van de macht ook fatsoenlijke wetten maken. De keus van D66 is politiek laakbaar - en ik begrijp niet hoe D66 zo nonchalant een loopje durft te nemen met het parlementaire werk.

Het is onze vaste overtuiging dat de keuze van de VVD op enig moment onontkoombaar is: laat de winkelier zelf de vrijheid om te kiezen op zondag al dan niet open te zijn; dan volgt

deze de wens van de locale consument. Dat zal er beslist ook weleens toe leiden dat winkels op zondag dicht blijven.

Vrijwel overal ter wereld loopt het zo - en ooit zal het ook in Nederland zo geregeld worden.

Laat de gemeente, de kerk, de staat én de vakbond er alsjeblieft buiten!

Dat we nu doormodderen met die koopzondagen is triest en onnodig - maar wel een gevolg van de bewuste keuze van een grote meerderheid in deze Kamer.